

شورای سیاستگذاری حوزه های علمیه خواهران

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

معاونت پژوهش

استان آذربایجان غربی، شهر ارومیه، موسسه مرکز تخصصی تفسیر و علوم قرآنی الزهرا (سلام الله علیها)

عنوان:

راهکارهای اخلاقی قرآن برای مدیریت

بحرانهای اجتماعی ناشی از مدرنیته

استاد راهنما

حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر توانایی

استاد مشاور

حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر عباسیان

نگارنده

لیلان نظری

سال تدوین

۱۳۹۶

چکیده:

پدیده مدرنیته و اخیراً پست مدرنیسم به دلیل ماهیت سیالی که دارد و نگاه نسبی مطلق که بر همه مسائل و شئون بشری در این پدیده وجود دارد، اخلاقیات در این تمدن ماهیتی نسبی پیدا نموده اند. به دلیل همین ماهیت سیال و نگاه نسبی به اخلاقیات در جوامع دینی مانند کشور ایران تولید بسیاری از پارادوکس ها را شاهدیم، نتیجه این تضادهای به وجود آمده بروز بحران های روانی و رفتاری کاملاً مشهود می باشد که فارغ از اثبات می باشند. ضمناً به دلیل پشتیبانی لابی صهیونیسم و آژانس بین المللی یهود به صورت سرسام آوری رشد نمود و تمامی اقلیمهای موجود را در نوردید. در این پایان نامه با بهره گیری از نکات مذکور به ارائه راهکارهای عملی جهت رویارویی با مشکلات پدیده مدرنیسم در سطوح مختلف زندگی بشری اعم از فرد، خانواده و اجتماع پرداخته شده است. مدرنیته با توجه به ماهیت و گذشته ای که دارد با خود بحران های مختلف در ابعاد گوناگون تولید می نماید، که هر کدام از این بحران ها می تواند برای هر کشوری ویرانگر باشد، لذا در این پژوهش با ذکر بعضی از این بحران ها به ارائه راهکارهای منبعث از قرآن کریم سعی در مدیریت و کنترل این پدیده ها شده است. مکانیزم های مطرح شده جهت مدیریت بحران های با سطوح مختلف دارای ماهیتی ثابت و بذات می باشند که منبعث از کتاب و سنت می باشند، راهبردهایی که متغیر زمان و مکان امکان تغییر ماهیت آن را ندارند، این پایان نامه مکانیزم های مذکور را کاملاً کاربردی جهت سطوح مختلف جامعه مطرح نموده و به شیوایی کامل بیان می نماید.

واژگان کلیدی: اخلاق، قرآن، بحران، اجتماع، مدیریت، مدرنیته

۱.....	مقدمه
۲.....	فصل اول: کلیات تحقیق
۳.....	گفتار اول: طرح تحقیق
۳.....	الف- بیان مسئله
۴.....	ب- علت انتخاب موضوع و ضرورت آن
۴.....	ج- پیشینه تحقیق
۶.....	د- سوالات پیرامون موضوع پژوهش
۶.....	ه- پیش فرض های پژوهش
۶.....	و- فرضیه پژوهش
۷.....	ز- مفاهیم و متغیرها
۷.....	ح- روش پردازش اطلاعات
۷.....	ط- سازماندهی پژوهش
۸.....	گفتار دوم: مفهوم شناسی
۹.....	۱-۲-۱- اخلاق
۱۱.....	۱-۲-۲- قرآن
۱۳.....	۱-۲-۳- بحران
۱۴.....	۱-۲-۴- اجتماع
۱۵.....	۱-۲-۵- مدیریت
۱۶.....	۱-۲-۶- مدرنیته
۱۸.....	گفتار سوم: موانع اخلاقی چالشزا جهت مدیریت بحران های متأثر از مدرنیته

- ۱۸-۱-۳-۱- عوامل فرهنگی لیبرالیسم.....
- ۱۹-۲-۳-۱- ورود عناصر نوسازی.....
- ۲۱-۳-۳-۱- تبعات اخلاقی تغییرات خانواده در جوامع مدرن.....
- ۲۲-۴-۱- جمع بندی.....
- فصل دوم: راهکارهای اخلاقی قرآن کریم برای مدیریت فرد در مقابل بحرانهای ناشی از مدرنیته.....**
- گفتار اول: عوامل گسترش بی تفاوتی و بیگانگی بین مردم و راهکارهای مقابله با آن.....**
- ۲۵-۱-۱-۲- ضعف ایمان.....
- ۲۶-۲-۱-۲- جهل.....
- ۲۸-۳-۱-۲- ضعف نفس.....
- ۲۸-۴-۱-۲- ترس.....
- ۳۲-۵-۱-۲- حیا و شرم مذموم.....
- ۳۲-۶-۱-۲- طمع.....
- ۳۲-۷-۱-۲- ناشکیبایی.....
- ۳۳-۸-۱-۲- روحیه سازشکاری.....
- ۳۴-۹-۱-۲- سستی.....
- ۳۴-۱۰-۱-۲- ضعف در شخصیت دینی.....
- ۳۴-۱۱-۱-۲- توطئه دشمنان اسلام.....
- ۳۵-۱۲-۱-۲- وسوسه های شیطانی.....
- ۳۵-۱۳-۱-۲- ناآگاهی نسبت به اهمیت مسئولیت پذیری و اثرات ناگوار ترک آن.....
- گفتار دوم: مصرف گرایی و رفاه طلبی فرد در جامعه مدرن و راهکارهای مقابله با آن.....**
- ۳۹-۱-۲-۲- ویژگیهای مصرف در جامعه مدرن.....
- ۴۲-۱-۱-۲- مصرف گرایی افراطی در خانواده ها.....
- ۴۳-۲-۲-۲- الگوی مصرف از دید اسلام.....

۴۵	۳-۲-۲- سیاستهای کلی اصلاح الگوی مصرف
۴۷	۳-۲- جمع بندی
۴۸	فصل سوم: راهکارهای اخلاقی قرآن کریم برای مدیریت خانواده در مقابل بحران های ناشی از مدرنیته
۴۹	گفتار اول: آسیبهای مدرنیته در خانواده
۵۰	۳-۱-۱- ازدواج در مدرنیته
۵۳	۳-۱-۲- آسیبهای فرهنگی و اخلاقی مدرنیته در خانواده
۵۳	۳-۱-۲-۱- جایگزینی ارزش های دینی خانواده ها با فرهنگ و ارزش های غربی
۵۳	۳-۱-۲-۲- فرد گرایی در خانواده
۵۴	۳-۱-۲-۳- ترویج مادی گرایی و کم رنگ شدن معنویت در خانواده
۵۵	۳-۱-۲-۴- بحران هویت در خانواده
۵۶	۳-۱-۲-۵- پر شدن اوقات فراغت خانواده ها با سرگرمی های جدید
۶۰	گفتار دوم: زمینه های لازم برای تشکیل خانواده
۶۲	۳-۱-۲- استقلال مالی و شغلی مناسب
۶۲	۳-۱-۲-۲- تنزل سطح توقعات
۶۳	۳-۱-۲-۳- عدم موکول نمودن ازدواج به افزایش سطح تحصیلات
۶۵	۳-۱-۲-۴- کاهش تشریفات و گرایش عام جامعه به سوی ساده زیستی
۶۵	۳-۱-۲-۵- توکل بر خدا
۶۸	۳-۱-۲-۶- مهریه متعادل
۷۲	گفتار سوم: تحکیم مبانی خانواده
۷۴	۳-۱-۳- تبیین مفهومی تحکیم مبانی خانواده
۷۵	۳-۱-۳-۲- انگیزه تحکیم مبانی در خانواده
۷۸	۳-۱-۳-۳- عوامل موثر بر تحکیم مبانی خانواده
۷۸	۳-۱-۳-۳-۱- عوامل برون خانوادگی

۸۱ عوامل درون خانوادگی
۹۵ خانواده در قرآن
۹۵ کارکرد و جایگاه خانه در قرآن
۹۸ خانواده متعالی در قرآن
۹۹ مبانی روابط در خانواده متعالی
۱۰۰ مبانی حقوقی و اخلاقی در روابط خانواده متعالی
۱۰۳ هدف خانواده متعالی
۱۰۴ اصول تحکیم مبانی خانواده
۱۰۵ اصل طهارت
۱۰۷ اصل امنیت
۱۰۸ جمع بندی
۱۰۹	فصل چهارم: راهکارهای اخلاقی قرآن کریم برای مدیریت اجتماع در مقابل بحران های ناشی از مدرنیته
۱۱۲	گفتار اول: تعاون و همیاری
۱۱۲ ۱-۱-۴ تعاون، بنیاد اجتماع
۱۱۵ ۲-۱-۴ تعاون خوب و بد
۱۱۶ ۳-۱-۴ خطوط قرمز تعاون و همکاری ها
۱۱۷ ۴-۱-۴ قاعده قرآنی معاونت بر گناه
۱۱۹	گفتار دوم: تقویت روحیه مسئولیت پذیری
۱۲۰ ۱-۲-۴ تعریف مسئولیت و تکلیف
۱۲۰ ۲-۲-۴ انواع مسئولیت
۱۲۱ ۳-۲-۴ ریشه و منشا مسئولیت پذیری
۱۲۴ ۴-۲-۴ چگونگی و کیفیت مسئولیت پذیری
۱۲۶ ۵-۲-۴ هماهنگی مسئولیت با توانایی های فرد

- ۱۲۷ ۴-۲-۶- عدم سلب مسئولیت از واگذارنده اختیار
- ۱۲۸ **گفتار سوم: امر به معروف و نهی از منکر**
- ۱۲۸ ۴-۳-۱- اهمیت امر به معروف و نهی از منکر
- ۱۲۹ ۴-۳-۲- امر به معروف و نهی از منکر ضامن اجرای دین
- ۱۲۹ ۴-۳-۳- امر عامل
- ۱۳۰ ۴-۳-۴- نقش منکرات در از دست دادن نعمتهای الهی
- ۱۳۰ ۴-۳-۵- خوش رویی در امر به معروف و نهی از منکر
- ۱۳۰ ۴-۳-۶- امر به معروف و نهی از منکر از بین برنده فسق
- ۱۳۰ ۴-۳-۷- سلامت فرد، سلامت جامعه
- ۱۳۱ ۴-۳-۸- مصادیق منکرات
- ۱۳۱ ۴-۳-۹- امر به معروف طیب روح
- ۱۳۲ ۴-۳-۱۰- گفتار همراه با رفتار
- ۱۳۲ ۴-۳-۱۱- وصیت امام حسین علیه السلام
- ۱۳۲ ۴-۳-۱۲- امر به معروف و نهی از منکر در کلام امام خمینی رحمه الله علیه
- ۱۳۴ **گفتار چهارم: تقویت فرهنگ اقتصاد مقاومتی در سطح جامعه**
- ۱۳۴ ۴-۴-۱- اقتصاد مقاومتی نیاز دیروز و امروز جامعه اسلامی
- ۱۳۶ ۴-۴-۲- لزوم مهندسی فرهنگ اقتصاد مقاومتی
- ۱۴۱ ۴-۴-۳- مهندسی فرهنگ اقتصاد مقاومتی، مدیریت فرهنگ سازی
- ۱۴۲ ۴-۵- جمع بندی
- ۱۴۳ **نتیجه گیری**
- ۱۴۵ **منابع و مأخذ**